

16 M
d. Str.
Halate
bot spă
sau de
pămă

e d
inglez
pro
actual
fis

Abonamente:
an. 780 Lei
an. 890 Lei
an. 105 Lei

TRIBUNA NOUĂ

ZIAR POLITIC NATIONAL.
Apare zilnic la orele 5 dimineață

Lei ex.

REDACTIA SI
ADMINISTRATIA:
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”
N-rul Telefonului 357.

INSERTII

se primesc după tarif în
Administrația ziarului
sălătoare agenții de
publicitate.

3 Lei ex.

Judecăți politice

Arad, 17 Maiu.

Ardealul nostru, nefamiliarizat cu politica interioară, nu este deplină cu politica interioară, nici politice trebuie judecate mult după faptele lor, decât vorbele lor, căci nu rai cunoște unui partid politic ce își luminează propria lui putere și poate slui cu folos înse general ale țării.

Noi ardelenii au trăit peste o de azi despărții de frații noștri dincolo de Carpați, fără școli și superioare, în care să fi

libertate să fi putut învăța și poze cu adevărat treculul popo-

ului român și cu atât mai puțin de partide politice care au

la încheierea și organizarea

Regat.

De aceea este necesar să insinuăm asupra condițiunilor în care s-a desvoltat poporul român pe soarta lui între hotarele lui regat.

Partidul național-liberal care a ambăut într-o măsură atât de ho-

lore la deschiderea din afară și

înțelegători și votul obștesc, are

să fie judecat după faptele ce

au răvășit și nu după criticile

potrivici pătimăși. De aceea

nu se scurt ce a făcut parti-

țialul național-liberal în România Mică

cu deschiderea neamului și a tă-

zelui depășe am arătat ce a făcut

partidul național-liberal cel mare

pentru poporul românesc

că și contra Ardealului îndeosebi.

În anul 1848 înțelegătorii parti-

țialul național-liberal au făcut revo-

năreala era cea dictată mișcarei

statornicirea unui guvern na-

țional și democratic.

La 1859 fruntașul partidului na-

țional-liberal au dobândit:

Cele dintâi sfatari naționale —

avurile ad-hoc — la care pentru

ună au fost chemați și țărani

și spună cuvântul.

Au făcut Unirea Moldovei cu

Au adus liberarea și împri-

oriții altelor cari până atunci erau

în pîmânturile boerilor.

La 1866 partidul național-liberal

cent și luptat pentru aducerea

monarhului Carol care a statorni-

ția națională de astăzi cu

împotriva de atunci a Austro-

Ungariei.

La 1877 printun răboiu vic-

tos a dobândit independența țării,

înd de luptă și atunci cu opun-

ție lui Andrassy și a Imperiului

Austro-Ungar.

Întreaga mișcare națională dusă

înțelegătorii și fruntașii partidu-

țialul național-liberal pentru deschid-

ă și democratizarea României mici,

înțelegătorii și roadele ce le-a dat

deschiderea de mai târziu și

înțelegătorii statului român

de astăzi, a contribuit, fără

înțelegătorii, la menținerea și întărirea

conștiinții naționale românești

înțelegătorii unde trăiau frații

români sub stăpâniri străine.

Dar grijă de căpătene a partidu-

țialul național-liberal a fost întotdeauna

care pe toate căile a țărănimile.

De la 1864, partidul național-

liberal a reușit să facă țărănimile

împărtășiri:

1. Împărtășiri moșii statului la

Demisia guvernului jugoslov

Belgrad. — Desbaterile asupra interpe-

lirii în afaceri Radomir Pešici, s-au termi-

nat, noaptea târziu, în mijlocul unei vî-

lări, la menținerea și întărirea

conștiinții naționale românești

înțelegătorii unde trăiau frații

români sub stăpâniri străine.

Comera a respins cu 150 contra 127

voturi moțiunea radicală de trecere la ordi-

nea zilei.

Deputații radiciști și întreaga opozitie

au votat laolaltă punând astfel guverul în

minoritate.

Belgrad. — Guvernul a demisionat.

NOTE

Ideologia și lozinca socolistă

Arad, 18 Maiu.

Numele de socol nu se poate traduce în lim-
bile străine, ci se poate numai explica; de-
mintre nimănii încă nu încearcă să-l tra-
ducă.

Să spună că socol însemnează gim-
nastic. Fără exerciții de tot felul, nu se poate
imagine socolismul; gimnastica nu este însă
singura activitate a socolilor.

La baza ideologiei socoliste se află principiul
luptei pentru binele omenei. A lucra pentru
umanitate este deviza a tot ce este socol. Cei
slabi nu pot face acesta decât în mică măsură
sau de loc. De aceea socolismul are ca ţintă edu-
cația trapeasă și sufletească a fiecaruia, căci cu
cât fiecare individ va fi mai puternic și mai activ,
cu atât va putea lucra mai cu folos pentru pro-
gresul și prosperitatea societății.

Socolul trebuie să-și însușească totul ce con-
tribue la dezvoltarea trapeasă și sufletească și
să se ferească de toate influențele contrarie.

De asemenea, gimnastică (absti-
nenta, lupta contra prostituției, contra fumatului,
etc.) și cele morale (conștiința de sine, inobilitarea
caracterului, progresul, etc.).

Idealul socolului este sănătatea fizică și mor-
ală, prezența de spirit, cultură și progres
neurmat, voiață sărată și hotărătură, respectarea
legilor, adevarul, jertfăriile intereselor proprii
intereselor generale, omul care își susține sănă-
tatea printr-o viață morală și exemplară, prin
cultivarea corporii și spiritului, omul al căruia
patriotism constă în munca pentru alții și a
cărui omenei constă în dragoste pentru ceilalți.

E clar, că pentru a ajunge la acest ideal, e cu
totul indiferent în ce mod fiecare individ se
comportă față de natură, șicnicie, sortă sau
D-zeu sau în ce mod lucrează, în viața privată în
folosul umanității; el trebuie să aibă în față
ochilor numai idealul socolist. De aceea socolul
poate avea orice religie sau orice credință poli-
tică care să îi însușească primul tel: progresul.

In ce spirit se face educația socoliștilor, putem
vedea după devizile conducătoare, lată unele dia-
le: Tărie și curățu. Munca și perseverare.
Morală și disciplină. Dragoste de patrie și dra-
goaste de libertate, — aceste sunt devizile soco-
liștilor exprimate de înțelegătorii acestuia, dr.
Miroslav Tyrc. La acestea, Henric Fuegner, al
doilea înțelegător al socolismului, a adăugat lo-
zinca revoluției franceze: libertate, egalitate și
fraternitate.

Alte lozinici, tot de ale lui Tyrc, sunt: să
simtări. Nici căpăt, nici onoruri. Toti pentru
unul și unul pentru toti. Nicic pentru sine, totul
pentru națiune. Ajută-te singur la nevoie.

Forte caracteristice pentru socolism este
lozinica cea mai nouă: Total pentru Republie, nici
nimic dela Republică. Această deviză are astăzi,
înaintea serbărilor federale, o însemnată spe-
cială. În timp ce în alte țări serbările găsesc
trează a neamului românesc de pre-
fundență, am dobândit libertatea Ardealului și
intregirea neamului românesc liber de acum încolo pe
soarta lui.

Nu trebuie uitat că în realizarea

acestei opere de eliberare a Ardealului,

partidul național-liberal a avut de luptat și cu opunerea unor din-

tre oamenii politici cari se găsesc
astăzi în tovarăsie cu resturile ve-

chiului partid național din Ardeal.

Alegând cu înțelegătorii drumul
ce avea de urmat România în lăbul

răboiu mondial, pregătiind acțiuni

diplomatice care a adus recunoașterea

naștere, partidul național-liberal a

dat în perioada neutralităței o poli-
tică de prudentă care a ferit Ardeal-

ului de urgență stăpânirei vrăjimășe.

Prudentă și prevăzărea în timp de
pace, hotărirea neșovăloică în cea-

surile decisive, aceasta au fost punc-

tele cardinale ale acțiunii partidului

național-liberal în opera de întregire

a neamului.

Conferința de presă româno-

polonă

VARŞOVA. (Ceps). — Recentă confe-
rință de presă româno-polonă a contribuit
la realizarea diferitelor aranjamente practice, cari vor facilita comunicările și ra-
porturile dintre ambele state. În timpul cel

mai scurt și la creația unei linii telefoni-

că Varsavia-București. Mai târziu se va luce-

rează tresa unui buletin de presă polono-

român. Această conferință va contribui

foarte mult și la o strânsă colaborare și pe

terenul cultural. Pe lângă ce se va constitu-

ui la Varsavia și la București, se va crea

înțelegătorii și înțelegătorii statelor românești

INFORMAȚIUNI

Semnul electoral al partidului liberal
partidului national-liberal și a ales ca
electoral în viitoarele alegeri generale o linie dreaptă verticală.

Electorale
De general Averescu a plecat luni seara în Ardeal spre a lua cuvântul la întreziile din Timișoara, Arad, Oradea-Mare, Alba-Iulia și Cluj.
Dile Octavian Goga și Ion Lapedatu au plecat la Sibiu, unde vor asista la câteva întrenuri politice.

Regimul cărțimelor în Ardeal

Cu privire la regimul cărțimelor din Ardeal ministerul de finanțe a luate următoarele dispozitii:
la Ardeal se vor aplica dispozitiile legii nr. 22 din 1899 care prevede un debit pentru 500 locuitori. În comunitate cu o populație mai mare de cinci mii locuitori se pot inființa și debite limitate. Drepturile căștigate vor fi respectate. Ele se vor face cu respectarea proporției legale față de numărul locuitorilor.

În comunitatele urbane nu se poate spori sub nici un motiv numărul debitelor limitate sau neființate. Asociațiile între debitanți sunt permise. Debitele închise nu vor mai putea fi deschise. Comunitatile județene au fost desființate.

Chiriașii și moartea lui G. G. Mărășcu

Comitetul Ligii Chiriașilor a trimis dnei Zoe Mărășcu următoarea telegramă:

Chiriașii din toată țara iau parte la marca durere ce încercă să pierdească prematură bărbatul de stat care a fost George Mărășcu singurul care a înțeles că numai o prelungire mai lungă poate aduce învierea căminului nevoiașului...

Președintele „Ligii Chiriașilor“.

Dr. Radulescu Gh.

Dificultățile economice ale Franței

Paris. — Bilanțul comercial a Franței pe primele 4 luni este pasiv. Deficitul este de 2 miliarde și 252 milioane franci.

Situata ilrei italiene

Milano. — Se afiră că în urma măsurilor luate de guvern lira itală și-ar fi revenit. La borsa de astăzi lira sterlina s-a negoțiat 135.50 francul francez și corona cehoslovacă la 85, iar francul elvețian la cursul de 5'50.

Conferința Micii Înțelegeri

Belgrad. — Despre programul conferinței Micii Înțelegeri fixată pentru 17, 18 și 19 iunie, se spune că cercările diplomatici bine informate de aci, că această conferință se va ocupa mai ales de tratatul rus-german și apoi de reforma consiliului Ligii Națiunilor. Se va mai discuta chestia alipirii Austriei de Germania. Chestia recunoașterii sovietelor ne va fi discutată; în schimb, va fi largă discuție despre oportunitatea răzării Micii Înțelegeri pe părțile occidentale, prin încheierea evenimentărilor tristăilor; franco-jugoslav-italo-jugoslav româno-francez, româno-italian.

Părintele Micel Înțelegeri este, că Germania trebuie neapărat primată în ligă; iar la reforma consiliului, trebuie să i se rezerve Micel Înțelegeri un sediu permanent.

La sfârșit, se vor relua tratatele de alianță între cele trei state. Cele trei cabine nu s-au înțelese încă asupra modului reînnoirei: se va face prin simplă prelungire a vechilor tratate, sau se vor încheia tratate noi?

Imprumutul român în Italia

Potrivit hotărârile luate în ultimul consiliu, dl M. Maroiescu, subsecretar de Stat la finanțe, a plecat la Roma, delegat al guvernului, spre a trata condițiile imprumutului proiectat în Italia.

Iminența grevă generală în Belgia

Paris. — Comuniștii și social-democrații din Belgia au hotărât să proclame greva generală.

Despăgubirea coloniștilor unguri

Statul român a acordat benevol, coloniștilor unguri expropriați, o sumă globală de 28 milioane lei.

Pe lângă împărtășirea acestei sume, ministru de agricultură a săcăpat cunoștințe expropriatilor să-și aleagă delegați pentru întocmirea tablourilor.

Cum până în prezent ministerul nu a primit aceste tablouri, a săcăpat cunoștințe consiliilor agricoli din județele respective, că, în caz că coloniștii refuză să-și desemneze delegați, ei vor fi numiți din oficiu.

Delegații astfel numiți vor întocmi tablourile în cel mult 15 zile. La expirarea acestui termen, — dacă, lucrarea nu va fi sfârșită, ea va fi executată de șefii regiunii agricole respective, imprenă cu autoritățile comunale. Tablourile astfel întocmite, vor fi afișate spre cunoștință.

Amundsen a atterisat în Alaska

Berlin. — O radiogramă din New York anunță că dirijabilul lui Amundsen „Norge“ a atterisat în localitatea Teller din regiunea locuită de eschimosi, la 100 km. de la portul Nome. Atterisarea a avut loc la oră 2 noaptea.

Imediat „Norge“ a reluat comunicația de telegrafie fără fir cu stațiunile de pe uscat, comunicând că atât Amundsen cât și întregul echipaj sunt sănătoși și n-au avut nimic de suferit.

Paris. — Ziarele din Paris înregistrează o radiogramă după care la orele 18 după ora pariziene dirijabilul „Norge“ ar fi atterisat în localitatea Nome din Alaska.

Oulu. — Populația a sărbătorit cu mare entuziasm atterisarea dirijabilului „Norge“ în Alaska. Situația a fost transmisă imediat prin telegrafie fără fir la toate orașele din Norvegia, unde reușita explorării Polului Nord este considerată ca o victorie națională.

Primăria Satu-Mare a obținut un imprumut de un milion de dolari

S'a încheiat definitiv contractul între primăria Satu-Mare și consorțiu american She New York Trust Comp și Westhley European Comp. În vederea imprumutului de un milion dolari, adică circa un sfert de miliard lei, de care comuna are imediata nevoie.

Această sumă este destinația lucrărilor pentru instalarea conductei de apă potabilă, canalizării, zidirii unui palat pentru prefectura, și restul, la construirea locuințelor ieftine pentru funcționari.

Dela Uzinele Comunale

În cunoștință onor. public, că în ziua de 18 Mai a. c. pentru repararea teiului principale de apă, dela 10 ore scara până la 5 ore dimineață serviciul apelor se va sonda în întregul oraș.

Activitatea tineretului Crucii Roșii cehoslovace

Praga. (Cep). — Crucea Roșie cehoslovacă să întâncelească activitatea ei și printre tineretul școlar, sunt înscrise până acum peste 319.000 elevi din 4.311 școli diferite. Activitatea principală a tineretului Crucii Roșii, este îngrijirea sănătății proprii și ajutorarea semenilor săi. Tineretul face aceasta, îngrijind de curățenia corporală și de curățenia școlilor și a claselor, ocupându-se ca grădiniere, întreprinzând excursii, etc. În ce privește ajutorarea semenilor lor, ei se ocupă de colegii lor bolnavi și ajută prin diverse mijloace școlile sărace din Slovacia și Rusia Subcarpatică. Sumele necesare acestor acțiuni provin din reprezentări teatrale, concerte și alte producții organizate de acest tineret.

Conferința internațională a studenților creștini

Sofia. — Ieri s'a deschis la Bania Kostentz a șasea conferință internațională a studenților creștini din Europa de sud-est, și care a fost prezidată de Henriot, președinte al asociației universale a studenților. Au fost delegații din partea studenților austriaci, jugoslavi, ungari, francezi, români, cehoslovaci, greci, elvețieni, polonezi bulgari și din partea emigranților ruși.

Sanctitatea sa, Patriarhul României a fost reprezentat de părintele Popescu.

Comitetul balcanic al studenților, ales de conferință, se va întări la București la 25 August.

x Rachete de tenis, minge de tenis și alte articole de sport, gramofon, păci de dans și artificii în un assortiment bogat la firma Hegedus Arend. 2840

Cavalerul de Trandafiri

Eri a prezentat cinema Apollo filmul acesta senzational care a avut un succes foarte mare. Soția generalului Werdenberg aștepta nerăbdător pe amanuntul ei contele Rossoho. Fără voia ei a devenit soția generalului viețea ei a fost rău, păcat nu să înțeleagă cu coțele Raffoschi. Muza e de Richard Strauss care a avut un succese nemaișomnit în toată lumea. Cu muzică originală va fi în cimatoare Apollo. În rolul principal cu Huguccie Dulfos și Cattelan Juges. Reprezentările încep la orele 5, 7 și 9.

Copii soarelui, în clima Urania. Mai azi Marti și mâine Miercuri va rula filmul acesta foarte interesant în clima Urania. Filmul e construit după veștitul roman al fratezului Pierre. În filmul acesta supraexces sunt scene din Marocco din câmpul de luptă Riffcabil. În rolul principal cu Bernier Bochi, Gheorghe Cernie și Dalia. Filmul e în 12 acte. Reprezentările încep la orele 5, 7 și 9.

Vino! Rin-Tin-Tin, vestitul câine împărat. Vino! Variete, filmul cel mai frumos și cel mai senzational al sezonului în rolul principal cu Emile Jennings și Lia Putti.

CINEMA MALUL MUREȘULUI. De azi începând va rula senzationalul film în 6 muri a de după noapte lui Ernest Klein, cu Alfred Abel și Ruth Weyher în rolurile principale. Începutul reprezentării la orele 9 precia.

Mulțumită publică

Dna Victoria Ispravnic din Curtici, pe această cale aduce mulțumiri tuturor acelor care prin participarea la înmormântarea neînălțatului ei sot Liviu Ispravnic, prin depunerea de flori pe sicriu lui, ori prin condoleanțelor au căutat să-i ușureze durerea.

Apel către cetățenii Aradului

Sâmbătă, 22 iunie, se va desfășura la Arad Opera Română din Cluj cu un ansamblu de 160 de persoane, al Operei Române din Cluj. În repertoriu figurează operele Samson și Delila, Aida, Regina de Saba, Carmen, Faust, Tanahuser, Ebrea și Trubadurul. Reprezentațiile încep duminică seara cu „Aida“. Opera aduce cu sine toate decorurile, costumele și rechizitele, iar operele vor fi jucate în același distribuție, ca la Cluj.

Opera Română din Cluj vine la Arad

Duminică, 23 iunie, se va desfășura la Arad într-un ansamblu artistic și tehnic compus din 160 de persoane, al Operei Române din Cluj. În repertoriu figurează operele Samson și Delila, Aida, Regina de Saba, Carmen, Faust, Tanahuser, Ebrea și Trubadurul. Reprezentațiile încep duminică seara cu „Aida“. Opera aduce cu sine toate decorurile, costumele și rechizitele, iar operele vor fi jucate în același distribuție, ca la Cluj.

Candidații de primar la Timișoara

Astăzi, s'a întrunit consiliul municipal spre a desemna trei membri din cari să se numească primarul.

Sâmbătă a fost prezentat de dl Stefan Bogdan, prefect județului. Rezultatul a fost: dr. Ion Dobroșan (partidul național dușman Goldi) 15 voturi, George Dominescu (național Maniu) 14 voturi, dr. Lucian Georgescu (liberal) 6 voturi și Mihail Găspăruș.

La Varșovia se dă lupte crâncene

PRAGA. — Din Cracovia se anunță că la Varșovia și în special în împrejurimile palatului Belvedere s'au dat eri lupte crâncene. Deasemenea în cartierul Ochota, din periferia capitalei. Până astăzi, palatul Belvedere nu fusese ocupat de Pișudski, și se spune că în măuale guvernului. După stîrile de până acum ar fi căzut la lupte 21 morți și două sute răniți.

Partidul social democrat a trecut fără de parte lui Pișudski și printre un manifest de solidaritate populația să lupte contra guvernului Witos.

Stîrile despre pretensa fugă a guvernului sunt desmitite. Numai ministrul de comerț a plecat cu avionul la Poznań. Se anunță că între trupele lui Pișudski s'ar fi produs revolte.

Este probabil că loptele din Varșovia vor

Ultima Ora

Intrunirea opozitiei-unită la București

După demisia guvernului jugoslov

BELGRAD. — Regele unită a tinut eri o intrunire în sala Dacia, sub președinția lui Dr. N. Lupu, dl. Mihalache și dl. Iorga nu au luat parte la adunare. Sala mare a Daciei nu a fost destul de încăpătoare pentru publicul numeros, așa încât o mare parte a publicului a rămas în curte. Ordinea a fost menținută de armată, însă publicul a rămas liniștit, așa încât ordinea n'a fost de loc tulburată. Adunarea a fost deschisă de dl. Dr. Lupu. Apoi dl. amiral Grăgoș a atacat guvernul în legătură cu prăbușirea leului. Protestează în contra amestecului armatei în luptele politice și invită pe cetățenii să lupte din răspunderi pentru succesul opozitiei unite. Dl. Cihodaru anunță, că dl. Iorga nu a putut veni din cauza, că a trebuit să se prezinte la congresul Societății economice naționale. Respinge acuzarea, că opozitia are săptămâni de spiritelor. Expune că opozitia unită luptă numai pentru drepturile cetățenilor și constituția cinstită. Dl. Toncescu atacă oligarhia, care a înșelat poporul cu ocazia unei alegeri agățate și cele comunale, precum și vreul falsificarea votării naționale. Dupa mai mulți oratori ia cuvântul dl. Juman, care declară, că opozitia unită vrea ca coroana să nu fie sărită în luptele politice. Expune că lupta trebuie continuată până la învingerea definitivă, pentru care fruntașii evenimentelor trebuie să se sacrifice. Termină cu exlamata: Să trăiască Regele, să trăiască Poporul. Dl. Madgeară desăansează atitudinea socialiștilor, care au slabit puterea opozitiei unite în urma unor ambicioase personale. Declără că socialiștii nu au dreptul să vorbească în numele agricultorilor, deoarece, partidul sărac este știut să apere înțelea interesele lor. În sfârșit dl. Lupu a luat cuvântul și a cerut opozitiei, ca fiecare cetățean să și facă datorie și atunci biruința va fi a deosebită.

Azi, 10 deputați au părăsit partidul radical, formând sub conducerea lui Lyuba Iovanovici o nouă fracțiune parlamentară, sub denumirea de „Clubul deputaților radicali“. În urma acestui eveniment, partidul radical are în parlament numai 130 deputați.

Atitudinea partidului sărac croat la votul motionului de neîncredere în guvern a stârnit o mare indignare în rândurile radicalilor. Într-alii, dr. Kojic, fost ministru și actualmente deputat radical, a declarat unor ziariști că Stefan Radici continuă să intrețină legături cu internaționala și să trăiască. Si așteaptă înaintea votării motionului împotriva guvernului, Radici a primit vizită unui domn necunoscut din Agram, care pare a fi fost un om de încredere a Internațională a 3-a.

Congresul general al medicilor

BUCURESTI. — Congresul medicilor din România s'a desfășurat în sala Ateneului. Ca reprezentat al guvernului s'a prezentat dl. dr. Lupu, ministru sănătății publice, care a asigurat Corpul medicilor de sprijinul cel mai larg al guvernului Averescu. Debatările vor fi continue și aici, iar membrul congresului vor pleca mâine la Constanța.

Noul partid maghiar

BUCURESTI. — Ungurii din Capitală au înținut eri o consfătuire în sala Eurooa, și au decis înființarea organizației partidului maghiar din București. Dl. Busa Martin a fost ales președinte și consfătuirea a decis, că maghiarii din Capitală vor lupta în alegerile generale alături de guvern.

Opera partidului național-liberal în cărmuirea țării

la cărora din roadele acestui guvernări:

Pentru sănătate

Dela 1918 până la sfârșitul anului 1925, partidul național-liberal a exproprietat 5.826.046 hectare de pământ dela mari proprietari, improprietățile peste 5 milioane de sufele.

Pentru luminarea poporului

În timpul ultimilor patru ani de guvernare a partidului național-liberal s-au construit peste unsprezece mii școli primare. A sporit numărul învățătorilor de la 23.692 căi erau în 1921-22, la 36.676 căi erau în 1925-26, astfel că numărul copiilor care au putut merge la școală a întrebat două milioane. A înființat 73 de gimnaziu și licee; 37 școli profesionale; 80 școli de meserii; 47 școli comerciale; 11 școli de agricultură; 57 școli normale. — În patru ani a dat peste opt miliarde pentru școli; două sute milioane lei pentru construcții la Universități, Academii și Politehnici; peste 135 milioane pentru căminurile studențești și întreținerea lor; peste 170 milioane pentru burse și cantine studențești.

Pentru îndreptarea sărăci finanțare

a) A opus prăbușirea leului și a pus ordine în gospodăria statului public.

De unde bugetele statului în trecut se încheiau cu deficit de 2-4 miliarde avu, bugetele făcute de guvernul liberal au fost echilibrate și ca excedente.

În patru ani excesele bugetare au fost de peste 15 miliard de lei.

c) A înființat și regulat datorile Statului în țară care treceau de 16 miliardi și a regulat datoria Țării în sfârșit, plătită în patru ani peste 15 miliardi de la numai cupoane.

d) A schimbat legile imozitelor, punând dări mai mici și potrivite cu veniturile și averea fiecăruia.

Pentru comerț și industrie. A sporit producția minieră și industrială

Producția petrolierului brut era în 1921 de 1.168.414 tone și a sporit în 1925 la 2.313.420 tone. Producția cărbunilor era în 1921 de 1.804.680 tone și a sporit în 1925 la 2.800.000 tone. Producția gazelor metan era în 1921 de 180 mil. metri cubi și a sporit în 1925 la 420 mil. metri cubi. Valoarea producției mierei în 1921 dela 2 miliard 500 milioane lei în 1925 la 8 miliard lei. Valoarea industrii alimentare în 1921 dela 6 miliard de lei în 1925 la 14 miliardi. Valoarea indus. riei textile în 1921 dela 3 miliard lei în 1925 la 5 miliardi lei. Valoarea indus. chimice în 1921 dela 5 mil arde lei în 1925 la 10 miliardi lei. Producția zahărului în 1921 dela 2400 kg/tonă anual 11.000 vag. anual.

În anul 1926 cifra totală a salariilor primite de funcționari sări a sporit numărul lor era de 14 miliardi.

Partidul național-liberal a asigurat situația morală, stabilitatea și dreptul la pensie al funcționarilor prin: Sistematizarea și Lega pensiilor.

Pentru muncitorimea industrială

A înființat birouri de presă în 33 județe. În 1922 numărul muncitorilor care își găseau de lucru prin birourile de presă era de 26.000 iar în 1924 a fost de 99.000. Pentru învățământul muncitoresc a sporit bugetul dela 3 milioane cărera în 1923 la peste 9 milioane în 1925. A dat 15 milioane pentru înființarea de căminuri mun-

cioriști. A sporit numărul bibliotecilor muncitoresci dela 28 la 60. A sporit pensile muncitorilor asigurați dela 12,50 lei pe săptămână la 500-1200 pe lună.

A activat exportul

S-au exportat în 1923 animale vii pentru 1.717.155.480 lei în 1925 pentru 4.207.463.905 lei.

S-au exportat în 1923 produse animale pentru 244.877.213 lei în 1925 pentru 1.312.711.196 lei.

S-au exportat în 1923 blănuri și piei pentru 31.663.050 lei în 1925 pentru 192.869.350 lei.

S-au exportat în 1923 lemnărie pentru 2.646.280.000 lei în 1925 pentru 6.351.763.809 lei.

A dat credit eficiență trecând de 2 miliarde industrieșilor și meseriașilor prin "Creditorul Industrial". A protejat industria națională sporind taxele pentru mărfurile importate din străinătate. A dat libertatea comerțului desfășurând cele mai multe din prețurile maximale și permisele de export.

A naționalizat foarte multe dintre societățile cu capital și conducere străină. A organizat Camerile de Comerț și Industrie, făcând ca industrieșii și comercianții să se îngrijească singuri de interesele lor și să aibă reprezentanți lor în Parlamentul Țării.

Prin oprirea prăbușirii leului și stabilizarea leului în ultimul timp al guvernării partidul Național Liberal a înțins o transacție și a salvat averea fiecăruia peice.

Pentru Biserică

A înființat Patriarhatul Bisericii ortodoxe române; A creat 2 episcopii în Basarabia și în Dobrogea; A înființat: 179 parohii nou, 3 institute teologice, 5 seminarii; A dat: 80 milioane lei pentru construcții de seminarii; 85 milioane pentru construcții de catedrale; 10 milioane pentru ajutorare la bisericii urbane și rurale; 203 milioane lei pentru sporirea lejerilor la preoți și personalul bisericesc. Sau dat pământuri de cultură micropoliilor, episcopilor și bisericiilor după numărul preoților, diaconilor și parochisilor care folosesc aceste pământuri.

Pentru funcționari

În patru ani de guvernare partidul Național Liberal, privindu-l înșelățită conducere a finanțelor Statului, a putut da funcționarilor și un spor de salarii de 10.737.000 000 Lei.

În anul 1922 cifra totală a salariilor funcționarilor publici era de 2.495.324.640 lei;

Procesul falsificatorilor din Budapest

Budapestă. — La sfârșitul iedînci de eră a procesului falsificatorilor maiorul Ferdinand a declarat că Windischgrätz îm spus odată că guvernul cunoște cheamănele iar sătă date că între rinderea a fost trădată de cineva care a pus la curent pe președintele Consiliului.

La întrebările președintelui tribunului, care a interrogat pe Windischgrätz asupra acestor declarații acuzatul a răspuns din nou în mod evaziv, spunând că nefiind liber, nu vrea să declare nimic în această privință.

Economice.

Reorganizarea exportului de tutun din Jugoslavia

Bogdă (Ceps). — Acum câțiva timp, a început în presa jugoslavă o discuție asupra cheamănei reorganizării exporției de tutun. Această cheamăne prezintă un interes deosebit pentru întregă opinie publică, deoarece tutunul este una din principalele materii de export ale Jugoslaviei.

Văzarea, cultura și relucrarea tutunului aparțin în Jugoslavia, ca și în multe alte state, Administrației monopolurilor statului; aceasta are d.c și datoria să se ocupe de reorganizarea exportului de tutun.

Această reorganizare este necesară, întrucât modul în care se facea până acum acest export este extrem de lucrat, săa că ar fi aproape imposibil să se satisfacă vreco comandă urgentă prin această, finanțările statului suferă atacea pierdere însemnată.

Acum, unele zile se plâng, că deși administrația monopolurilor statului urmează tratative în acestă privință, ea nu face nicio comunicare publicului și ocolește pe ziaristi.

Ziarul partidului radical „Samoprava”, i-a reușit să facă acum puțină lumină, publicând o parte din rezultatele tratativelor cu cercurile interese.

Din starea acestui ziar reiese, că Administrația monopolurilor statului nu poate

face reforme radicale din cauza insuficienței unor anumite obiecte tehnice indispensabile și unele lipsesc magazinile necesare, există o singură manufatura de tutun (în Belgrad), etc. Desigur, lipsesc mijloacele bănești necesare pentru înălțarea acestor lipsoaie.

Pentru toate aceste motive, administrația monopolurilor statului a început să trateze cu un concurs finanțar, care ar avea să pună la dispoziție capitalul necesar pentru înălțarea lipșurilor existente. Prin această lăsă, exportul tutunului nu ar mai apărea exclusiv statului.

Stirea adusă de „Samoprava” a produs senzație în întregă presă jugoslavă, deoarece nimeni nu se aștepta la astfel de soluție a cheamănei.

Căte vase comerciale are Grecia

Atena (Ceps). — După datele statistice oficiale flota comercială greacă a numărat în 31 Decembrie 1925 un număr de 1281 vase cu un tonaj general de 980.405 tone. Din acestea, 912.609 tone revin la 467 vase, restul cade asupra vaselor cu pâne.

Extinderea monopolului pe sprijn în Polonia

Varsavia (Ceps). — Comitetul finanțar al Seimului va propune extinderea monopolului pe sprijn în întreaga Polonie. Până acum acest monopol există numai în Polonia mică (Galicia) și o parte din vestul Poloniei răsună.

—oo—

Devizele și valuta.

Rădor, 15 Mai 1926

BURSA:

Zurich	Duschideras	Inchideras
123.10	123.10	
208.10	208.10	
517.1%	517.25	
2517.	2517	
1562.50	1565	
1845.	1825	
1532.	1532	
72.25	72.30	
911.50	911.	
192.50	193.	

Varșovia . . . 40 — 40.—

Viena . . . 73. — 73.05

Lire otomane . . . 130

Sterline . . . 1280

Francezi . . . 815

Italieni . . . 935

Drachme . . . 285

Dinari . . . 450

Dolari . . . 264

Marca poloneză . . . 28

Coroane austriacă . . . 37

maghiară . . . 37

celioslovacă . . . 780

Curaul devizelor București

pe ziua de 15 Mai 1926.

Paris . . . 8.15

Berlin . . . 63.—

Londra . . . 1280.—

New-York . . . 164.—

Italia . . . 9.35

Elveția . . . 51

Viena . . . 37.30

Praga . . . 7.82

Budapesta . . . 37.10

Valută:

Carate

Olarită

Napoleon . . . 1000.—

Elvețieni . . . 50.—

Mărci . . . 62.—

Leva . . . 190.—

Reclama

e sufletu

comerț

Iuliu Plesz

Târgul mare de Rusale!

(2032) în paltoane și haine pt. dame și în haine de vară din grenadini și mătăsă brută ca bluze, sumne și halate.

Servire delicată.

Prețuri foarte reduse

Secții separate de croitorie engleză și franceză. Comenzile din provincie sunt executate punctual.

Rugăm atenție la

Leopold Weisz

atelier fotografic, vis-a-vis cu cafeneaua Dacia, Arad, Bulev. Reg. B22. În pavilionul din dosul curtei. Dau o mare importanță pentru confecționarea portretelor despre copii.

Calea Ferată Arad-Podgoria

Valabil dela 15 Martie

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane					Trenuri de persoane				
2	4	6							
<th